

Bakgrunn for innstilling

Nettilknytning av Rabben kraftverk

Rana kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Miljøkraft Nordland
Referanse	201600849-4
Dato	15.05.2017
Notatnummer	KN-notat 32/2016
Ansvarlig	Siv Sannem Inderberg
Saksbehandler	Katrine Stenshorne Berg

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) vil etter en helhetlig vurdering gi positiv innstilling til Miljøkraft Nordland for å bygge Rabben kraftverk med tilhørende nettilknytning. Søknaden for Rabben kraftverk og søknaden for nettilknytning er behandlet av NVE samtidig, og begge sakene er sett i sammenheng gjennom hele konsesjonsbehandlingen. Søknadene er gjensidig avhengig av hverandre og NVE har ment at det er viktig at alle høringsparter har hatt mulighet til å vurdere prosjektene samlet. Dette notatet vurderer kun den omsøkte nettilknytningen, og det henvises til eget notat NVE ref. 201501619-22 for vurderinger av kraftverket.

NVE anbefaler å knytte Rabben kraftverk til eksisterende nett via ca. 6,5 km lang 22 kV jordkabel til Ørtfjell transformatorstasjon. Jordkabelen skal på ca. halve strekningen legges langs vei i grøft, og på resten av strekningen i kupert skogsterreng. NVE mener jordkabeltraseen vil bli godt gjengrodd og ikke gi visuelle virkninger i driftsfasen. Ved kryssing av Rana-elva, skal kraftledningen gå i et luftspenn på ca. 120 meter, og her vil ledningen bli synlig fra E6 som går like inntil. Ingen bebyggelse blir berørt av tiltaket. NVE mener totalt sett at de negative virkningene av tiltaket er små i driftsfasen av anlegget.

Innhold

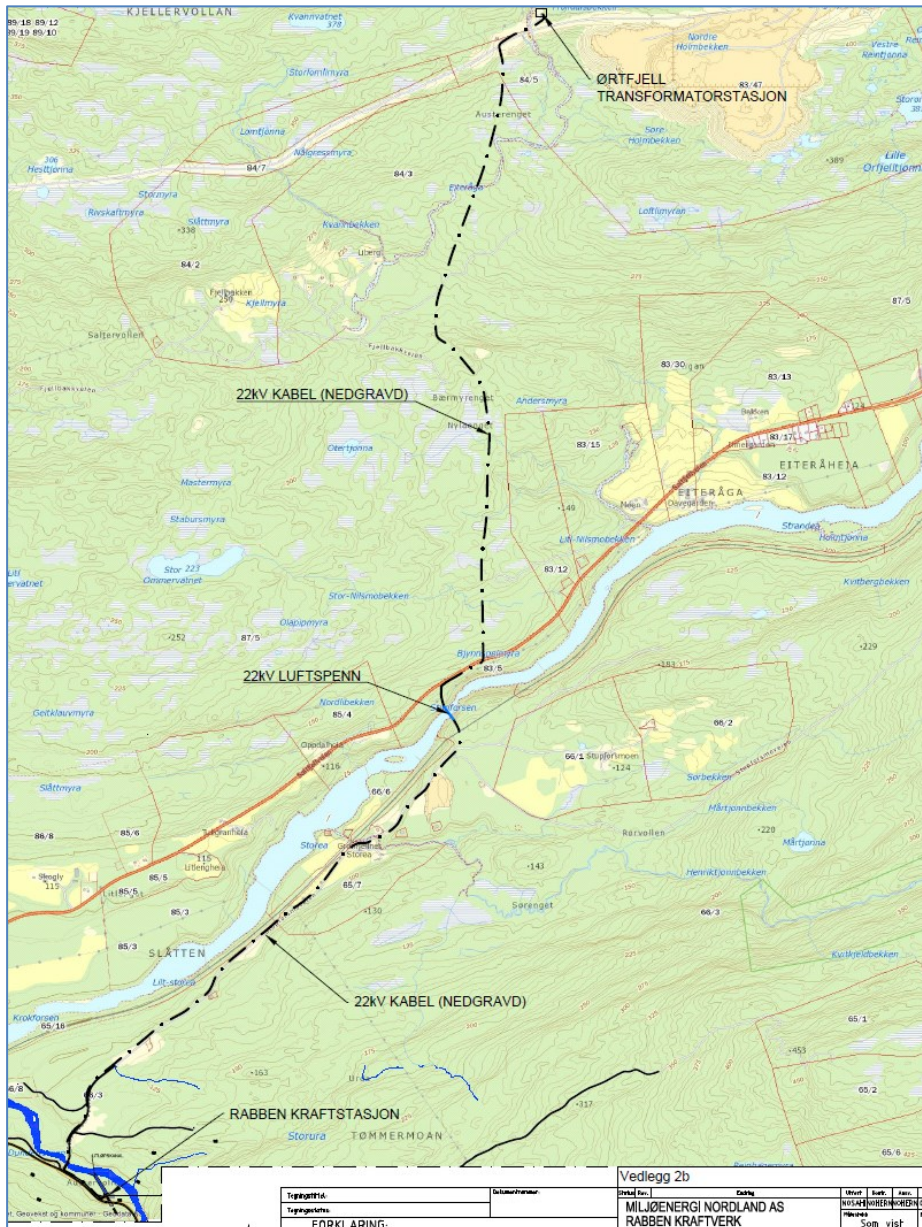
Sammendrag	1
Innhold	1
1 Omsøkte tiltak	2
1.1 Utforming av ny 22 kV-forbindelse	3
2 NVEs behandling av søknaden.....	4
2.1 Høring av konsesjonssøknader	4
2.2 Innkomne merknader.....	4
3 NVEs vurdering av søknad etter energiloven.....	4
3.1 Vurdering av tekniske og økonomiske forhold	4
3.2 Vurdering av arealbruk og visuelle virkninger	5
3.3 Vurderinger av virkninger for kulturminner og kulturmiljø.....	8
3.4 Vurdering av naturmangfold	9
4 NVEs avveining, konklusjon og innstilling	11
4.1 Oppsummering av NVEs vurderinger	12
4.2 NVEs innstilling	12
Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess	13

1 Omsøkte tiltak

Miljøkraft Nordland søkte 2. oktober 2015 om konsesjon etter energiloven § 3-1 til å bygge og drive en ny ca. 6,5 km lang 22 kV produksjonsradial fra Rabben kraftverk til Ørtfjell transformatorstasjon (se kart 1). Begrunnelsen for søknaden er at Miljøkraft Nordland planlegger å bygge Rabben kraftverk og ledningen er nødvendig for å tilknytte kraftverket til nettet.

Omsøkte tiltak innebærer følgende tekniske løsning:

- En totalt ca. 6,4 km lang jordkabel mellom Rabben kraftverk og Ørtfjell transformatorstasjon.
- Et luftspenn på ca. 120 meter ved kryssing av Ranaelva.
- En ny 17 MVA generator og en ny 17 MVA transformator i Rabben kraftverk.
- Nytt 22 kV bryterfelt og utvidelse av samleskinne i Ørtfjell transformatorstasjon.

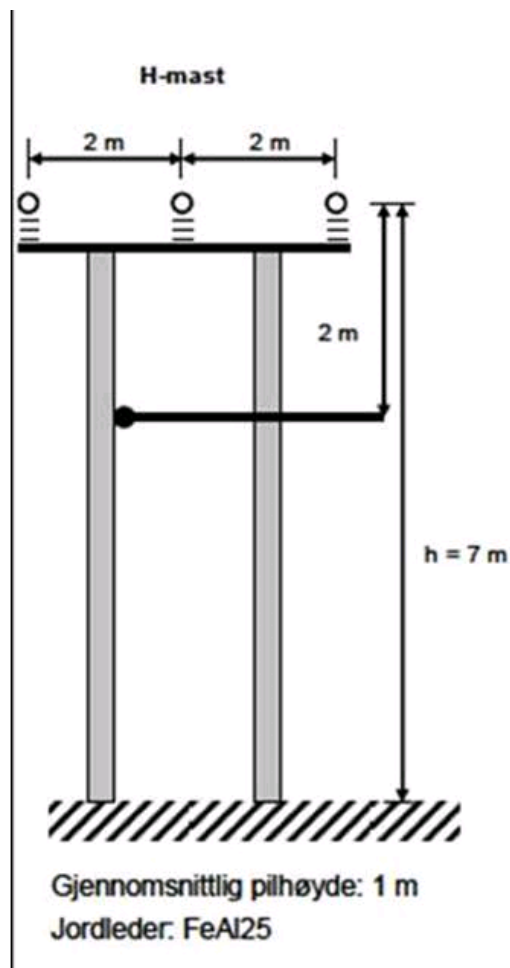
Kart 1: Kart over omsøkte kabeltrasé fra Rabben kraftverk til Ørtfjell transformatorstasjon. Kilde: Sweco, 2015.

Kart 1 viser hvordan omsøkte jordkabeltrasé er planlagt bygget. Fra Rabben kraftverk skal jordkabelen bygges ca. 3 kilometer langs Stupforsmoveien frem mot Stupforsen. Jordkabelen krysser jernbanen i terrenget over jernbanetunnelen ved Stupvorsmoen. Ved Stupvorsmoen må ledningen krysse Ranaelva i et ca. 120 meter langt luftspenn. På nordsiden av Ranaelva vil deretter kabelen bygges videre frem til Ørtfjell transformatorstasjon på et ca. 3,3 km langt strekke.

Miljøkraft Nordland tar sikte på å oppnå frivillige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere, og har ikke søkt om tillatelse til ekspropriasjon etter oreigningslovens § 2 pkt. 19 eller om forhåndstiltredelse etter oreigningslovens § 25.

1.1 Utforming av ny 22 kV-forbindelse

Omsøkte kraftledning planlegges bygget med en ca. 6,4 km lang 22 kV jordkabel med tverrsnitt TSLF 24 kV 3x1x400 Al, og et ca. 120 meter langt luftspenn over Ranaelva av type FeAl170. Miljøkraft Nordland har sett på ulike mastetyper for å krysse Ranaelva. Et alternativ er enkle bardunerte trestolper i fjell, med minimum høyde på 7 meter eller H-forankringsmaster – se skissene.

Figur 1: Skisse av 22 kV H-mast som kan benyttes ved luftspennet over Ranaelva. Kilde: Miljøkraft Nordland, 2015.

2 NVEs behandling av søknaden

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven. Tiltaket skal også avklares etter andre sektorlover som kulturminneloven og naturmangfoldloven, i tillegg til at anlegget må merkes i henhold til gjeldende retningslinjer i forskrift for merking av luftfartshindre. En nærmere omtale av lover og forskrifter finnes i vedlegg A.

2.1 Høring av konsesjonssøknader

Konsesjonssøknaden for Rabben kraftverk med tilhørende nettilknytning ble sendt på høring 19. oktober 2015. Fristen for å komme med høringsuttalelse til søknaden ble satt til 24. januar 2016. De berørte kommunene ble bedt om å legge søknaden ut til offentlig ettersyn. Den offentlige høringen av søknaden ble kunngjort to ganger i Rana Blad og Norsk lysingsblad.

Det ble ikke avholdt kommune- og folkemøter i saken, men NVE arrangerte en sluttbefaring av kraftverket og omsøkt trasé den 2. juni 2016. På befaringsen av den omsøkte kraftledningstraseen deltok kun en representant fra Miljøkraft Nordland sammen med saksbehandler i NVE. Resten av de fremmøtte deltagerne valgte kun å delta på befaringsen av selve kraftverket.

2.2 Inkomne merknader

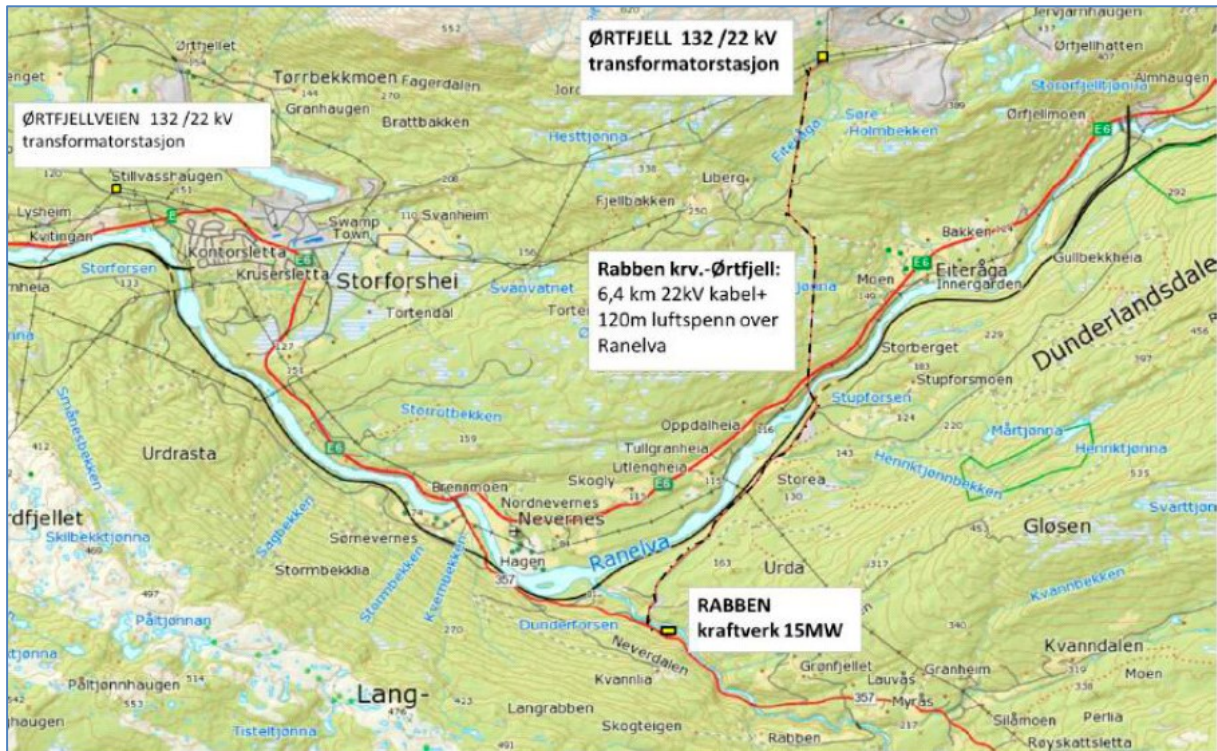
NVE mottok ingen høringsuttalelser som spesifikt omhandlet omsøkte 22 kV jordkabel mellom Rabben kraftverk og Ørtfjell transformatorstasjon. Mo Industripark (MIP) og Helgelands Kraft påpekte i sine uttalelser at det er plass til Rabben kraftverk i Ørtfjell transformatorstasjon, så lenge produksjonen ikke overstiger 15 MVA.

3 NVEs vurdering av søknad etter energiloven

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper et omsøkt prosjekt har for samfunnet som helhet. NVE gir konsesjon til anlegg som anses som samfunnsmessig rasjonelle. Det vil si at de positive konsekvensene av tiltaket må være større enn de negative. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

3.1 Vurdering av tekniske og økonomiske forhold

Formålet med å bygge den omsøkte kraftledningen er å knytte Rabben kraftverk til overliggende nett og få den produserte elektrisiteten ut til kunder. Miljøkraft Nordland har planlagt å tilknytte kraftverket til Ørtfjell transformatorstasjon med en 22 kV jordkabel med tverrsnitt TSLF 2x1x400 Al. Det vil også bli behov for å bygge et luftspenn på ca. 120 meter over Ranaelva av type FeA170. For å kunne koble seg på i Ørtfjell er det nødvendig å installere nytt 22 kV bryterfelt og utvide eksisterende samleskinne.

Kart 2: Kart over omsøkte jordkabeltrasé, Ørtfjell og Ørtfjellveien transformatorstasjon. Kilde: Miljøkraft Nordland, 2015.

NVE har i likhet med Miljøkraft Nordland, beregnet at de omsøkte nettanleggene vil få en total kostnad på ca. 7 millioner kroner, dette inkluderer også et usikkerhetspåslag på 5 prosent. Miljøkraft Nordland har ikke spesifisert de ulike kostnadene for utbyggingen i detalj, men NVE sine beregninger viser at kostnadsoverslaget virker fornuftig. Tiltakshaver har kun omsøkt jordkabel og ikke luftledning for tilknytning av Rabben kraftverk. På 22 kV spenningsnivå forutsetter NVE at kostnadsforskjellene er små. Tiltaket er en ren produksjonsradial, og søker finansierer nettilknytningen selv.

Alternativt tilknytningspunkt til Ørtfjell transformatorstasjon er Ørtfjellveien transformatorstasjon (se kart 2). Miljøkraft Nordland beskriver at dersom Ørtfjellveien skal benyttes, krever dette utskifting av eksisterende transformator på grunn av fare for overbelastning ved forbruksbortfall. Miljøkraft Nordland har på nåværende tidspunkt ikke søkt om oppgraderinger i Ørtfjellveien transformatorstasjon, og vil kun gjøre dette dersom Ørtfjell transformatorstasjon ikke lar seg realisere som tilknytningspunkt.

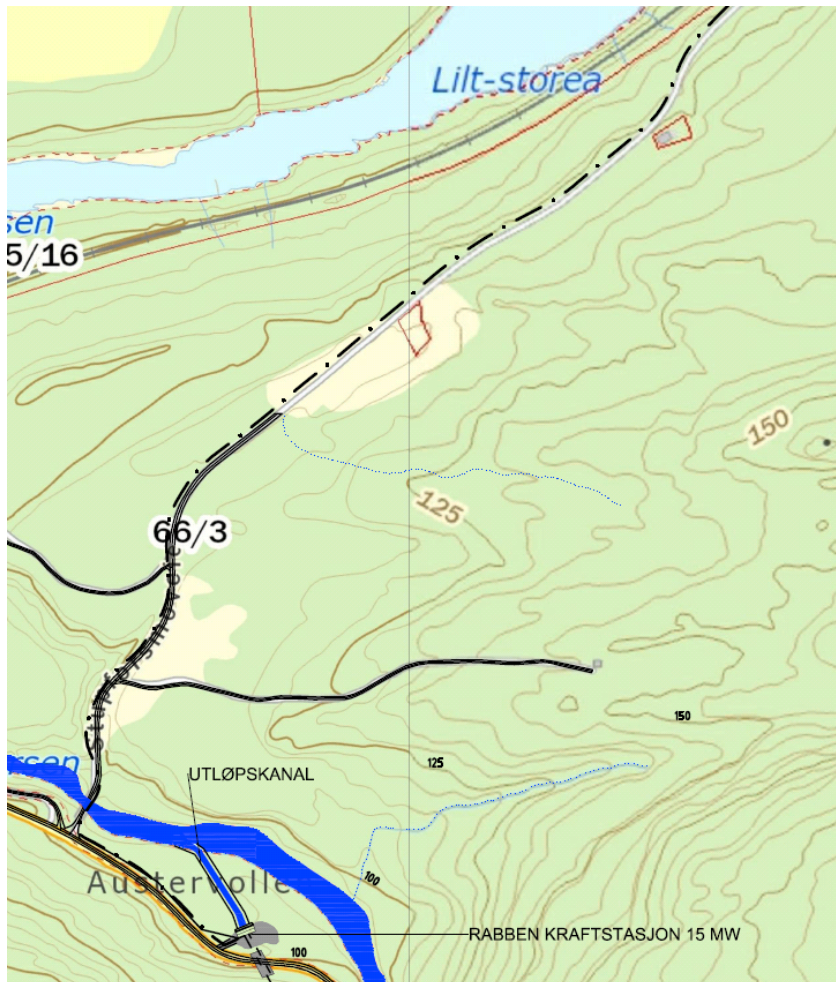
En tilknytning i Ørtfjellveien forventes å bli et dyrere alternativ da stasjonen i så fall må oppgradere eksisterende transformator. Dersom annen ny produksjon i området likevel skulle utløse behov for investeringer i Ørtfjellveien transformatorstasjon, er NVE enig med Helgeland Krafts vurdering om at Rabben også kan tilknyttes denne stasjonen. Det er ifølge Helgelands Kraft og Mo Industripark plass til Rabben kraftverk i Ørtfjell transformatorstasjon i dag. NVE vurderer at det omsøkte alternativet med tilknytning i Ørtfjell er det beste tekniske og økonomiske alternativet på nåværende tidspunkt. NVE vurderer det også som rasjonelt å benytte luftledningen fremfor rør under Ranaelva med tanke på kostnader og tilgang på kraftledningen ved eventuelle feilrettinger.

3.2 Vurdering av arealbruk og visuelle virkninger

Gjennom Dunderlandsdalen går Ranaelva, E6 som i disse dager blir oppgradert, Nordlandsbanen og flere kraftledninger. Dalen er preget av gruvedrift, men ellers skogkledd og det drives jord- og

skogbruk, i tillegg til at det ligger mindre tettsteder som Storforshei og Nevernes i dalen. Omkring er det snaufjell, og grensen til Saltfjellet og Svartisen nasjonalpark går nord for dalen.

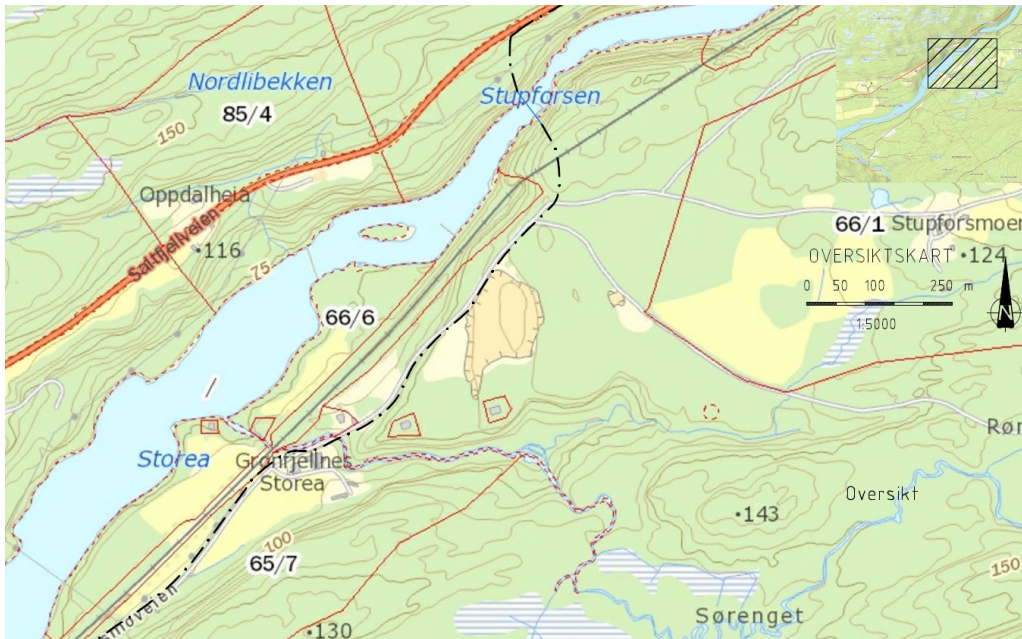
Fra kraftverket er den omsøkte jordkabeltraseen planlagt bygget et lite stykke langs fylkesvei 357 frem til avgreining til Stupforsmoen, for deretter å følge denne veien frem til Stupforsen (se kart 3).

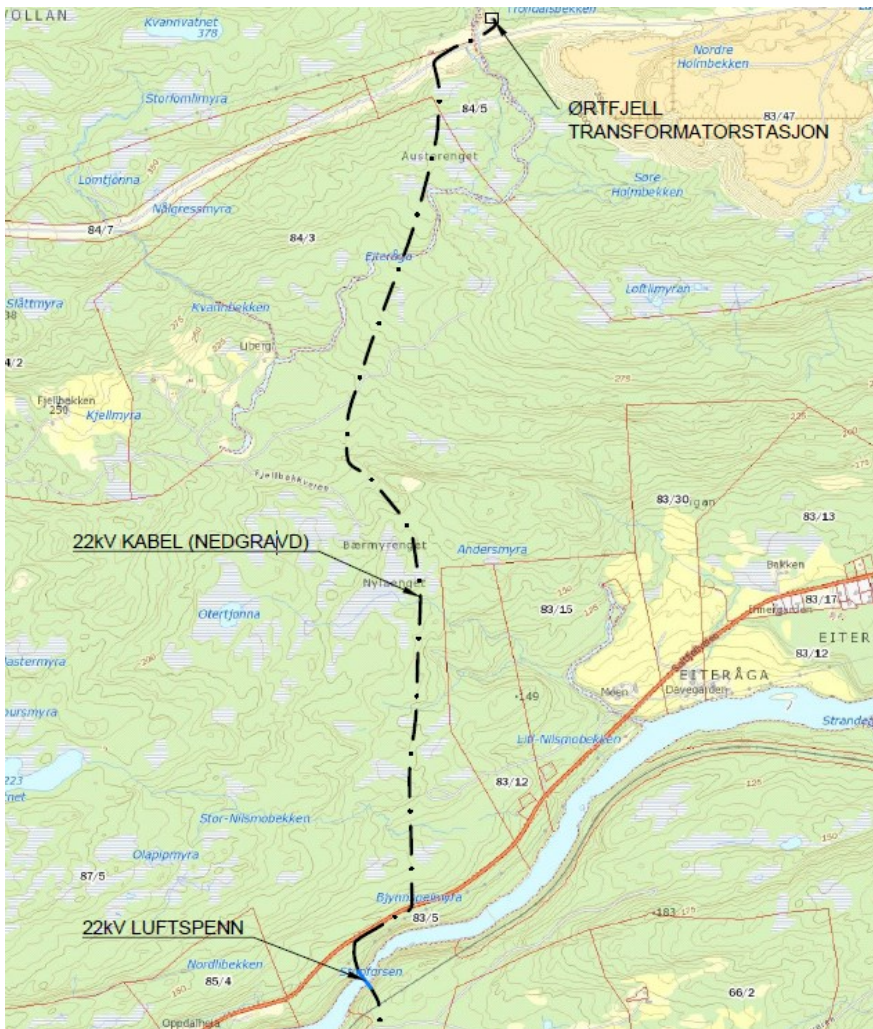
Kart 3: Kartutsnitt av den første strekningen hvor omsøkte jordkabeltrasé er planlagt. Kilde: Sweco, 2015

Ved kryssing av Ranaelva vil jordkabelen bygges om til et luftledningspenn over elva på ca. 120 meter (se kart 4). Videre fra Ranaelva vil jordkabeltraseen krysse E6 og deretter fortsette i skogsterreng opp til Ørtfjell transformatorstasjon (se kart 5).

Kart 4: Kartutsnitt av strekningen der omsøkte jordkabel krysser Ranaelva i et luftspenn. Kilde: Sweco, 2015.

Kart 5: Kartutsnitt av der omsøkte jordkabel er planlagt bygget i skogsterreng frem til Ørtfjell transformatorstasjon. Kilde: Sweco, 2015.

NVE vurderer at omsøkte jordkabel vil ha små visuelle virkninger i driftsfasen. Det er kun ved kryssing av Ranaelva kraftledningen vil kunne sees, men dette er et kort luftspenn like inntil E6 (se bilde 1) og det ligger ingen nær boligbebyggelse i dette området. NVE mener de valgte mastetyperne som planlegges benyttet for luftspennet ikke vil gi store visuelle konsekvenser.

Bilde 1: Bilde av området der kraftledningen (blå strek) må krysse Ranaelva i et luftspenn. Kilde: Miljøkraft Nordland, 2016.

Området ellers som jordkabelen er planlagt i, er hovedsakelig bestående av et kupert skogsterreng med små partier av myrterreng. Langs kabeltrasé må det båndlegges et belte på seks meter. Beregninger gjort av Miljøkraft Nordland viser at nytt båndlagt areal for kabelen vil være ca. 35 daa totalt.

Landskapet jordkabelen er planlagt i, vurderer NVE å være preget av annen infrastruktur og industri tilknyttet utvidelse av E6, jernbane og gruvedrift. I anleggsperioden og den første tiden etter endt anleggsarbeid, vil kabelgrøften være synlig. Med tiden vil områdene gro igjen, og NVE mener at tiltaket ikke vil medføre vesentlige langsiktige negative visuelle virkninger. NVE mener også nytt båndlagt arealbruk er forholdsvis lavt, og dette skyldes blant annet at kabelen på nesten halve strekningen skal følge vei og grøftekant.

Når det gjelder oppgradering av Ørtfjell transformatorstasjon for å installere nytt elektrisk anlegg mener NVE disse tiltakene ikke vil gi nye visuelle virkninger. Oppgraderingene skal skje innenfor eksisterende stasjon, og krever ingen fysisk utvidelse av stasjonen.

3.3 Vurderinger av virkninger for kulturminner og kulturmiljø

Sametinget skriver i sin uttalelse at de ikke kan se at det er fare for at Rabben kraftverk med tilhørende nettilknytning kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner og har derfor ingen spesielle merknader til planforslaget. Sametinget minner om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda ifølge kml. Samiske kulturminner kan for eksempel være hustufter,

gammetufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminner, jf. kml. §§ 3 og 6.

Både Sametinget og fylkeskommunen viser til tiltakshavers aktsomhets og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd.

NVE legger til grunn at tiltaket ikke vil komme i konflikt med kulturminner eller naturmiljøer.

3.4 Vurdering av naturmangfold

Naturmangfoldloven legger føringer for myndighetenes behandling når det vurderes å gi tillatelse til anlegg som kan få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 8-12. De omsøkte tiltakene skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til forsyningssikkerhet, muligheter for økt fornybarproduksjon og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies (jf. naturmangfoldloven § 7, jf. §§ 8-12).

Naturmangfoldloven § 8 krever at beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på tilstrekkelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Dette kravet skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risikoen for at naturmangfoldet blir skadet.

Sweco har på vegne av Miljøkraft Nordland vurdert konsekvensene for naturmiljø. For vurderinger av tiltakets virkning og konsekvens er Statens vegvesenes «Håndbok V712 Konsekvensanalyser» (2014) og Korbøl m.fl. (2009) benyttet. Kunnskapsgrunnlaget for vurderingen av konsekvensene for naturmangfold omfatter registreringer i Naturbase, Artskart og Norsk Rødliste 2011.

Det er ikke kommet inn noen innspill i høringsrunden som omhandler naturmangfold i sammenheng med ledningen.

NVE har undersøkt naturtyper og arter i det aktuelle området i Naturbase og Artsdatabanken, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. NVE har også sjekket opp Norsk Rødliste 2011 som er benyttet i kunnskapsgrunnlaget, opp mot Norsk Rødliste 2015. NVE mener at grunnlagsmaterialet for de utredningene som er gjennomført med hensyn til naturmangfold er tilstrekkelige. En viss usikkerhet om hvorvidt vi besitter fullstendig kunnskap om de biologiske verdiene i influensområdet vil alltid være tilstede. NVE vurderer at den samlede dokumentasjonen som foreligger gir tilstrekkelig grunnlag for å drøfte og vurdere effekten av kraftledningen har på naturmangfoldet ut fra sakens omfang og risikoen for skade, i samsvar med naturmangfoldloven § 8.

Vurdering av virkninger for naturmangfold

Vurdering av konsekvenser for biologisk mangfold ved bygging av jordkabler knytter seg i hovedsak til direkte terrenginngrep i anleggsperioden i områder og naturtyper med rik eller viktig vegetasjon. Direkte inngrep i viktige naturtyper kan unngås med justering av traseen. I følge "Naturbase" vil omsøkte kraftledningstrasé ikke berøre kjente biotoper eller viktige naturtyper direkte.

Fugl

I anleggsfasen vil aktivitet og terrenginngrep når jordkabelen bygges, kunne forstyrre fugl og annet dyreliv, og medføre at fugl trekker bort fra områdene hvor aktiviteten foregår. Fuglearter som er sårbare for forstyrrelser vil kunne oppgi hekkingen dersom aktiviteten vedvarer. Fugle- og dyrearters

Yngletid vil generelt være en særlig sårbar periode. Forstyrrelser kan også føre til at rastende fugler ikke finner ro, og i langvarige kuldeperioder vil overvintrende fuglearter være ekstra sårbare.

I driftsfasen er det kun luftspennet over Rana-elva som kan medføre negative virkninger for fugl i område i form av kollisjon med ledningen. NVE mener luftspennet er relativt kort, men at faren for kollisjon er tilstede. NVE mener likevel ikke luftspennet vil påvirke fugl i området nevneverdig, eller til den grad at avbøtende tiltak er nødvendig.

Det er observert strandsnipe innenfor influensområdet, ved og lang Grønnfjellåga. Strandsnipe er en rødlistet art med kategori NT (nær truet), men likevel en vanlig art i Norge. Søknaden beskriver at strandsnipe kan forstyrres i anleggsfasen gjennom sommersesongen omkring Henrikforsen. Henrikforsen ligger rett ovenfor utløpskanalen til Rabben kraftverk, der omsøkte jordkabeltrasé begynner. Strandsnipe er en fuglearart som er var for forstyrrelser, men som ofte klarer å gjemme seg unna i strandkanten. NVE vurderer derfor at den ikke er spesielt utsatt for forstyrrelser i form av anleggsarbeid fra omsøkte tiltak.

Det er også registrert storfugl innenfor influensområdet. NVE vurderer at arten vil kunne bli forstyrret under anleggsarbeidet på grunn av støy, men at virkningene i driftsfasen til anlegget er minimale.

Naturtyper

For vegetasjon er det anleggsfasen som medfører størst ulemper på grunn av kjøring i terrenget. I driftsfasen vil de direkte konsekvensene for naturtyper og vegetasjon som følge av en jordkabeltrasé være små.

Omsøkte jordkabeltrasé vil ikke komme i direkte konflikt med sårbare eller verdifulle naturtyper og men tiltakshaver opplyser at ved nærheten av kabeltraseen er det registrert en eldre forekomst av høstmariknøkkel, som er registrert som en nær truet art (NT). Forekomsten har derimot dårlig presisjon og er registrert på 60-tallet, og verdsettes derfor ikke i vurderingene gjort av Sweco. Tiltakshaver opplyser også om at det kan være potensial for andre rødlistede mosearter på grunn av den kalkrike grunnen i området.

NVE legger til grunn at virkningene for naturtyper i influensområdet til omsøkte tiltak vil være små.

Føre-var-prinsippet, §§ 8 og 9

Som følge av at kunnskapsgrunnlaget er vurdert til å være tilstrekkelig, og at NVE vurderer at ingen arter, verdifulle naturtyper, verneområder eller økosystem som sådan vil være truet av tiltaket, mener NVE at det ikke er behov for å legge føre-var-prinsippet til grunn, jf. naturmangfoldloven § 9, i denne saken.

Samlet belastning på økosystemer, § 10

Etter naturmangfoldloven § 10 skal påvirkningene av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen det er eller vil bli utsatt for. I følge forarbeidene (Ot.prp. 52 (2008-2009) s. 81-382) er det effekten på naturmangfoldet som skal vurderes i prinsippet om samlet belastning, ikke det enkelte tiltaket som sådan. For å kunne gjøre dette er det nødvendig med kunnskap om andre tiltak og påvirkningen på økosystemet, hvor det både skal tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede fremtidig inngrep.

Samlede virkninger av energianlegg vil være et relevant hensyn som bør vektlegges i vurderingen av den enkelte konsesjonssøknad. Dette er i tråd med Naturmangfoldloven § 10, jf. § 7. § 10 er en

retningslinje for skjønnsutøvelse, og ikke absolutte krav til resultatet i skjønnsutøvelsen. Hvilke utredningskrav som skal stilles av hensyn til § 10 må vurderes ut i fra blant annet hva som er forholdsmessig, tatt i betraktning tiltakenes karakter, tiltakenes mulige virkninger for miljøet og kostnader med utredninger, jf. loven § 8 første ledd, annet punktum.

Av konsesjonssøknader og konsesjonsgitte kraftledninger som ennå ikke er bygget vurderer NVE at det er relevant å vurdere de tiltak som er planlagt i og i nærheten av Dunderlandsdalen. Dette gjelder Hjartås kraftverk med tilhørende 132 kV nettilknytning. Søknaden til Hjartås kraftverk er på nåværende tidspunkt under behandling i NVE, og det er ikke avklart om kraftverket vil bli meddelt konsesjon eller ikke. Dersom kraftverket får konsesjon, vil Dunderlandsdalen få en ny ca. 19 km lang 132 kV kraftledning fra kraftverket og frem til Ørtfjell transformatorstasjon. Dersom både Rabben og Hjartås kraftverk skulle bli meddelt konsesjon, vil anleggsarbeidet i området øke. Slik NVE har vurdert det, vil ikke den omsøkte nettilknytningen til Rabben kraftverk komme i direkte konflikt med sårbare eller verdifulle naturtyper, fugl eller annen prioritert fauna. Det omsøkte tiltaket vil derfor etter NVEs vurdering ikke øke den samlede belastningen på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 10.

Kostnader ved miljøforringelse, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, §§ 11 og 12

Naturmangfoldloven § 11 tilsier at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse. OED har anledning til å legge føringer i konsesjoner for eventuelle avbøtende tiltak som reduserer virkninger for naturmangfoldet.

I naturmangfoldlovens § 12, står det at skader på naturmangfoldet skal unngås ved bruk av driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene. NVE legger til grunn at konsesjonsbehandlingen skal medføre at tiltaket lokaliseres der de samfunnsmessige ulempene blir minst, jf. energilovforskriften § 1-2. Samtidig kan OED i en eventuell konsesjon legge føringer for hvilke avbøtende tiltak Miljøkraft Nordland må gjennomføre for å minimere skadene på blant annet naturmangfoldet.

På bakgrunn av dette mener NVE at naturmangfoldloven §§ 11 og 12 er hensyntatt.

4 NVEs avveiiinger, konklusjon og innstilling

NVE har vurdert Miljøkraft Nordlands søknad om å få bygge en 22 kV jordkabel og nye elektriske installasjoner i Rabben kraftverk og i Ørtfjell transformatorstasjon. Vi har i dette notatet redegjort for vurderingsgrunnlag og tekniske-, økonomiske- og miljømessige virkninger.

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper det omsøkte prosjektet har for samfunnet som helhet. Det kan innvilges konsesjon til prosjekter som anses som samfunnsmessig rasjonelle, det vil si hvis de positive virkningene ansees som større enn de negative, jf. energiloven § 1.

Det er kun noen virkninger av tiltaket som kan tallfestes og som kan omtales som prissatte virkninger (investeringskostnader, endringer i taps- og avbruddskostnader osv.). De aller fleste virkningene ved etablering av kraftoverføringsanlegg, er såkalt ikke-prissatte virkninger (virkninger for landskap, kulturmiljø, friluftsliv, bomiljø, naturmangfold osv). Slike virkninger kan vanskelig tallfestes, og de samlede konsekvensene kan dermed heller ikke summeres opp til et positivt eller negativt resultat i kroner og øre. NVEs vurdering av om det bør gis konsesjon til et omsøkt tiltak er derfor en faglig skjønnsvurdering.

4.1 Oppsummering av NVEs vurderinger

Det er nødvendig å bygge en ny 22 kV jordkabel for å knytte Rabben kraftverk til eksisterende nett. En tilknytning på 22 kV vurderes som fornuftig gitt størrelsen på kraftverket og avstanden til eksisterende nett.

NVE mener at tiltaket ikke vil medføre vesentlige negative visuelle virkninger. Luftspennet over Rana-elva vil kunne være synlig for allmennheten, men dette er i et område uten nær bebyggelse og rett ved E6. I anleggsfasen kan støy fra anleggsarbeidet forårsake forstyrrelser i nærområdet som kan påvirke fugl og annet dyreliv. Når kabeltraseen har grodd igjen, mener NVE at omsøkte tiltak totalt sett vil gi små konsekvenser for allmennheten og naturmangfoldet. Vi har ikke sett behov for å be Miljøkraft Nordland utrede ytterligere alternativer for nettilknytning, for eksempel luftledning på den strekningen der kabelen er planlagt i terrenget, da virkningene av kabelen vurderes som små.

Under er en kort oppsummering av virkninger for allmenne miljø- og arealbruksinteresser av omsøkt trasé. Bakgrunnen for oppsummeringen under er i NVEs vurderinger gjort i kapittel 3.

Vurderingskriterier	Fordeler/nytte	Ulemper/kostnad
Investeringskostnader		7 millioner kroner
Fornybar produksjon installert effekt	Muliggjør tilknytning av 15 MW ny fornybar produksjon	
Visuelle virkninger og friluftsliv		Nytt teknisk element i landskapet pga. et 120 meter langt luftspenn over Ranaelva
Naturmangfold		Skogsfugl kan forstyrres i anleggsfasen
Arealbeslag		Ca. 35 daa

Siden NVE mener at ulempene ved kabelen i all hovedsak er knyttet til anleggsfasen, mener NVE at det vil være hensiktsmessig å inkludere kabelen i detaljplanen som må utarbeides for Rabben kraftverk for å sikre en godt gjennomtenkt anleggsperiode som gjør at ulempene blir så små som mulig.

4.2 NVEs innstilling

NVE viser til notat NVE ref. 201501619-22, hvor vi anbefaler at Rabben kraftverk får meddelt konsesjon. Etter NVEs vurdering vil kraftverket med den omsøkte nettilknytningen gi større fordeler enn ulemper til samfunnet som helhet. På bakgrunn av dette anbefaler vi at Miljøkraft Nordland får meddelt konsesjon for bygging av en ny ca. 6,5 km lang 22 kV jordkabel fra kraftverket til Ørtfjell transformatorstasjon som omsøkt med luftspenn over Ranaelva.

Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess

A.1 Energiloven

For å bygge, eie og drive elektriske anlegg kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. NVE er delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner.

A.3 Samordning med annet lovverk

A.3.1 Plan- og bygningsloven

Kraftledninger og transformatorstasjoner med anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 er ikke omfattet av lovens plandel. Lovens krav til konsekvensutredninger og krav til kartfesting gjelder fortsatt. Unntaket betyr at:

- konsesjon kan gis uavhengig av planstatus
- det ikke skal utarbeides reguleringsplan eller gis dispensasjon
- det ikke kan vedtas planbestemmelser for slike anlegg

Vedtak om elektriske anlegg som krever anleggskonsesjon skal kun fattes av energimyndighetene. De øvrige myndigheter er høringsinstanser. Statlige, regionale og lokale myndigheter får etter ikrafttredelse av den nye loven innsigelsesrett og klagerett på NVEs konsesjonsvedtak etter energiloven, jf. energiloven § 2-1.

Behandlingsreglene for kraftledninger skal praktiseres for elektriske anlegg med tilhørende konstruksjoner og nødvendig adkomst. Dette innebærer at adkomstveier som er nødvendig for driften av energianleggene skal inntegnes på konsesjonskartet, behandles samtidig med anlegget for øvrig og inngå i konsesjonsvedtaket. Disse skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven, under forutsetningen at disse veiene gis en trygghende behandling etter energiloven, der berørte interesser gis mulighet for å gi sine innspill. Veier som ikke inngår i prosessen fram til konsesjonsvedtaket, skal framlegges i detaljplaner som følger opp konsesjonsvedtaket, eller behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven.

Selv om nettanlegg kan etableres uavhengig av innholdet i eksisterende arealplaner, betyr ikke at det er likegyldig for utbygger eller NVE hvilken arealbruk som berøres og hvilke planer som foreligger. Eksisterende bruk av arealene er som før en viktig del av de reelle hensynene som skal ivaretas når alternative traseer vurderes og en konsesjonsavgjørelse fattes. Foreliggende regulering til vern kan for eksempel være en viktig grunn til å unngå dette arealet, men planen gir ingen absolutte krav om å unngå arealet.

Elektriske anlegg som er unntatt fra plan- og bygningsloven skal i kommunale plankart fremtre som hensynssoner, noe som betyr at det skal registreres kraftledninger med tilhørende byggeforbudssoner i samsvar med regelverket til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. På kart vil ledninger være vist som et skravert område. Tidligere framstilling av ledninger som planformål (spesialområde, fareområde) med egne farger skal fases ut. Planformål ved ledninger skal framstilles ut fra forutsatt bruk av arealet i området for øvrig.

Kraftledninger med anleggskonsesjon er også unntatt fra byggesaksdelen i plan- og bygningsloven. Unntaket gjelder elektriske anlegg, som er en fellesbetegnelse på elektrisk utrustning og tilhørende byggtekniske konstruksjoner. Konstruksjoner som ikke har betydning for drift og sikkerhet ved de

elektriske anleggene vil derfor omfattes av byggesaksbestemmelsene. Enkelte byggverk tilknyttet transformatorstasjoner vil dermed fortsatt kunne kreve byggesaksbehandling fra kommunen. I denne saken har ikke <tiltakshaver> søkt om slike byggverk.

A.3.2 Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven (kulml.) før bygging. Generelt skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner, jf. kulml. § 9. Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatisk fredete kulturminner, må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven.

A.3.3 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den. 1. juli 2009, og skal erstatte blant annet naturvernloven. Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter videre forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn i den skjønsmessige vurderingen som foretas når det avgjøres om konsesjon etter energiloven skal gis, til hvilken løsning og på hvilke vilkår. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.